NR: 2010 PODPIS
WPŁYNĘŁO
2025 -08- 14

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Warszawa, dnia 2025-08-06

DUS-II.052.070.42.2025

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowa Rada Izb Rolniczych
ul. Przyszłości 5
05-804 Pruszków

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo przekazane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie kryterium wieku przy ustaleniu renty wdowiej, proszę przyjąć poniższe informacje.

Ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243) wprowadziła od 1 stycznia 2025 r. nową regułę zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku z prawem do własnego świadczenia o charakterze emerytalno-rentowym. Przepisy ustawy przewidują, że w przypadku zbiegu prawa do powyższych świadczeń, począwszy od 1 lipca 2025 r., jedno świadczenie wypłacane będzie wdowie lub wdowcowi w całości, a drugie w wysokości 25% (w okresie przejściowym, tj. od dnia 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. – 15%). Tym samym, przywołana ustawa wprowadza nową regułę zbiegu prawa do nabytej renty rodzinnej, którą wnioskodawcy ustawy nazwali „rentą wdowią".

Przepisy określają krąg osób uprawnionych do skorzystania z nowej reguły zbiegu prawa do renty rodzinnej z innym świadczeniem emerytalno-rentowym. Wdowy lub wdowcy ubiegający się o ustalenie nowej reguły zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku oraz prawa do innego świadczenia emerytalno-rentowego muszą spełnić warunki:
- osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- pozostawania we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka;
- nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

tel. 222-500-108
info@mrips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

- niewstąpienia w nowy związek małżeński (wypłata świadczeń w zbiegu na zasadach tzw. renty wdowiej będzie ustawała z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną).

Ustawa wprowadza limit pobieranych świadczeń w zbiegu w ramach tzw. renty wdowiej do poziomu trzykrotności najniższej emerytury, która od marca 2025 r. wynosi 1 878,91 zł tj. do wysokości 5 636,73 zł.

Wskazane warunki wynikają z konieczności skierowania renty wdowiej do osób najbardziej potrzebujących, które w sposób dotkliwy finansowo odczuły stratę osoby bliskiej, a ze względu na swój wiek nie mają już możliwości samodzielnego poprawienia swojej sytuacji bytowej. Ograniczenia zawarte w ustawie służą skierowaniu prawa do nowej reguły zbiegu do osób, które prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nabyły w końcowym okresie swojej aktywności zawodowej lub po jego ustaniu, a zatem utraciły praktycznie wpływ na możliwość zmiany swojej sytuacji majątkowej.

Wprowadzenie wymienionych warunków jest rozwiązaniem kompromisowym, wynikającym z konieczności odpowiedzialnego wdrożenia nowego rozwiązania do systemu emerytalno-rentowego, uwzględniającego zarówno oczekiwania wnioskodawców projektu obywatelskiego, jak i możliwości Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa, z którego dotowany jest FUS.

Renta wdowia nie jest odrębnym świadczeniem, ale stanowi szczególną instytucję w systemie ubezpieczenia społecznego, tzn. wprowadza uprawnienie do pobierania dwóch świadczeń jednocześnie (w całości jednego i drugiego w części). Ze względu na inny charakter tego uprawnienia niż renta rodzinna, ustawodawca odmiennie określił warunki uzyskania prawa do pobierania tych dwóch świadczeń, uznając, że osobom, które utraciły partnera na późnym etapie życia trudniej jest dostosować się do nowej sytuacji niż osobom młodszym. Uprawnienie do łączenia dwóch świadczeń stanowi inną konstrukcję prawną niż samodzielne świadczenie, jakim jest renta rodzinna i z tego względu mogą podlegać one innym regułom w zakresie warunków nabywania uprawnień oraz ograniczeniom jak w przypadku limitu wysokości pobieranych świadczeń.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej brane pod uwagę i badane są wszystkie postulaty zgłaszane przez świadczeniobiorców, również te dotyczące zmiany przepisów emerytalno-rentowych. Wszystkie zgłaszane uwagi są dla Ministra istotną wskazówka przy podejmowaniu przyszłych działań, zmierzających do doskonalenia systemu emerytalnego.

Jednocześnie, ze względu na fakt, że każda zmiana w systemie emerytalnym niesie ze sobą poważne konsekwencje finansowe i dotyczy wielu osób, wszelkie nowe rozwiązania dotyczące tego obszaru winny być dokładnie przeanalizowane przed wprowadzeniem ich w życie. Dotyczy to także ewentualnego rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do renty wdowiej. W każdym przypadku - biorąc pod uwagę aktualną i prognozowaną sytuację Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - będzie ono się bowiem wiązało z koniecznością zwiększenia dotacji z budżetu państwa do tego funduszu. Z tego powodu kluczowe w tej sprawie pozostaje stanowisko Ministra Finansów i Gospodarki, który - zarówno podczas prac nad obowiązującymi przepisami dotyczącymi renty wdowiej, jak i już po ich wejściu w życie - stoi na stanowisku, że aktualne rozwiązania są adekwatne do możliwości budżetu państwa.

Pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. Rada Ministrów dokona w 2028 roku weryfikacji wskaźnika wysokości świadczeń w zbiegu, w celu oceny możliwości i zasadności jego ewentualnego podwyższenia, uwzględniając na tle sytuacji społeczno-gospodarczej kraju położenie grup osób uprawnionych na mocy niniejszej ustawy do wypłaty świadczeń w zbiegu. Będzie to również okazja do całościowego przeglądu rozwiązań prawnych dotyczących renty wdowiej, a także przedmiotem szczegółowych analiz, w tym – kręgu osób uprawnionych do skorzystania z tego rozwiązania.

Z wyrazami szacunku
Zbigniew Wasiak
Naczelnik Wydziału
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

tel. 222-500-108
info@mrips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa